

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto VI - Štev. 179 (1570) TRST, nedelja 13. avgusta 1950 Danes 6 strani - Cena 20 lir

Sklepi izvršilnega odbora SIAU

Setal se je izvršilni odbor SIAU. Ob otvoritvi so navzoči počastili spomin pokojnega Franja Rupena. Razpravljali so nato o predlogu za reorganizacijo reformu v Istrskem okrožju, ki naloga odgovarja objektivnim pogo-

Ogromni dobički industrijev v Italiji

Delovstvo se po mora stalno boriti proti opustitvam in izločevanju plač - Nadajuje se borba kmetijskih delavcev

RIM, 12. - Zveza italijanskih kmetijskih delavcev je zahtevala od vlade takojšnjo spremembo dveh zakonov o dodelitvi neobdelane zemlje dodelnikom in malim kmetom. V spomenici poudarja Zveza da vlada ni desletja sprejela nobene zahteve kmetov po zemlji kljub stalnim obljubam in več zakonom o agrarni reformi ter zakonu o odvzemu neobdelanih presežkov od veleposelstnikov. Po podatkih s katerimi razpolaga Zveza, je vlada doslej od več kot poltisoč milijona ha neobdelane zemlje dodelila kmetom brez zemlje samo 198 tisoč ha in tako ugodila samo četrtini vloženim prošnjam kmetov, da bi dobili zemljo. Spomenica poudarja, da bo Zveza, če ne bodo vse zahteve kmetijskih delavcev ugodno sprejeli, v začetku septembra organizirala sindikalno borbo za zemljo. Pred dvema dneva je dobil razglasila vlada, da Generalna konfederacija dela, v katerem je sporočila, da bo v začetku septembra pozvala štiri milijone delavcev v borbo za povečanje plač.

Novi uspehi severnokorejskih sil

Severnokorejci zasedli Jongšan in divizija progala Pusan-Taegu - Pot, po kateri je 24. ameriška divizija dobivala ojačanje, presekana - Ameriško napredovanje proti Šinju končano

PIONGIANG, 12. - Glavna divizija severnokorejske vojske poročata, da so oddelki ljudske vojske na vseh področjih front bojevo uspešno napredovali. Na vzhodni obali so čete ljudske vojske razbile odpor edinic Lisinnanovih armad ter sedaj napredujejo. Na južni obali je ljudska vojska odbila sovražne protinapade ter prizadela ameriškim letalnim silam izbruh boje. Skupina partizanov na področju med mesti Taegu in Pusan je izkorenila vlak poln razstreliv. Večerno vojno poročilo glavne štabe severnokorejske vojske pravi, da se vsrhuje hudi boj na vseh frontah in da so oddelki ljudske vojske, ki operirajo ob vzhodni obali, zlo mladi ogorčen odpor sovražnih edinic ter osvojevali mesto Tugozahodno od Pohanga. 11. in 12. avgusta so bila sestreljena tri ameriška letala. 12. avgusta so ameriška letala napadla področja Piongianga in Kimsona. Moskovski radio je objavil dopis iz Tokia o vojskih operacijah na Koreji, ki poročila je razvidno, da severnokorejske čete prodirajo proti Taegu. Poleg tega pravi poročilo, da je zelo verjetno, da bodo severnokorejske sile, ki se bore južnozahodno od Pusanu, pridrale ameriško glavno četo ter si odpravile pot proti Šinju. Drugo poročilo iz Tokia, ki ga je prav tako objavil moskovski radio, trdi, da so severnokorejske čete, ki so prekorčale reko Nakdong 20 km od mesta Tinzu, preselele vsakrno zvezo v omenjenim mestu. 24. vojno poročilo generala Mac Arthura izdano ob 14.45 po evropskem času pravi, da Severnokorejci še vedno poglajo okrepitve čez reko Nakdong, bodisi na področju Sjanganja kar tudi na področju Vaegvana. V Pohangu se vsrhuje ogorčen boj. Čeprav položaj ni popolnoma ugoden za ameriške čete, se je vendarle zelo pobojšljive zadnje dni. Prav tako so ogorčeni boji okrog severnokorejskega mostiča na vzhodnem bregu Nakdonga. Na čisti v Mirjang so Severnokorejci še vedno obrzali dve postojalnici, ki ovirata promet na njih. Oddelki operacije Keana so zapleteni v boje s sovražnimi oddelki, največkrat s partizani, ki so napadli osamljene edinic našega poljskega topništva. Mornariški strelci, ki napredujejo zahodno od Konsona, so zajeli 24 jeeptov tuje izdelave, 45 motornih koles in

Skozi sito in rešeto

Pouk polna usoda Popolnoma je Ujgino - in drugace tudi ne more biti - in da se glavni voditelj, a'Unita, ki je krstni oče za 'PRINCIPE DI GIOVINEZ ZAN' potrdil napisati uvojni članek v svojem glasilu te tedaj, kadar gre za protijugoslovanski argument. Ullise je namreč postal v svoji redakciji specialist naš specializirani protijugoslovanski propagandisti in klevet. Zato je, očito razvnet v svojih fašističnih mozarjih in čustvih od najnovejših senzacionalnih vesti, da je nacistični general von Kleist postal Titov glavni vojni svetovalec, napisal uvojnič pod naslovom «CAMICIE DI FORZA PER LA CRICCA DI TITO».

Je tega najnovejšega Ullisejevega umotvora si di n. pr. da je sprejem, ki ga je pridelal maršal Tito angleškim ministrom na Bledu nov dokaz ljena bodočih Italijanov. «Zi enim pa imamo veliko potrpežljivost, kajti mi smo mlado ljudstvo, za katerega je glavno tisto, kar je treba še storiti. Toliko potrpežljivost, da to nam ne bo zadostovalo za postopaje s katerimi ženske, ki so prave sovražnice besede avola, držijo in ki jih moramo prepleti do krvi pred njihovimi sladkimi in plemenitimi očmi. Vprašamo fašista Gambettija, kaj bi bilo potrebno storiti sprito njegove želje po «PRETEPANJU DO KRVI» s tistimi fašisti, ki sedem let potem ko je italijansko ljudstvo fašističnega poplavanja obelodil, zmerjajo nenehno po fašističnem tribunalu obsodeno antifašiste z gnetje da galera? Svetujemo mu, naj vpraša za odgovor na pr. polkovnika Walterja; saj se katerega: tistega, ki je Ullisejevo in Gambettijevo fašističnega boga obelil za pete na Trgu Loreto v imenu profašističnega italijanskega ljudstva. Gotovo bi še maršalk Ullise napisal, pa mu je najbrj pipa ugasnila (Ullise namreč - da bi bil čim bolj podoben Stalinu - kadi pipo), pa je postal nevzoren in svoj članek rajši komodno zaključil s prepisom odlomka nekakega članka iz bolgarskega časopisa «Izgreva». V tem odlomku je med drugim napisano: «Oni (titovci op. ur.) morajo vedeti, da če obstajajo norci, obstajajo tudi prisljni ljudi. Usoda Hitlerja in Mussolinija je bogata v poukih za hitovec in njihove pajdase. Oni se jih morajo vedno spominjati!» Zarej svetujemo Ulliseju, Gambettiju, Pietru Ingrau (fašističnemu ravnatelju rimskega «L'Unita») in vsem ostalim fašističnim kominformantom, da bi se večkrat spomnili na pouk polno usode njihovih ozornikov: Mussolinija in Hitlerja ter pri tem občutili globoko hvalnost do Kominformanta, ki jih je vzel pod svoje okrilje in jih tako vrsto poukov polne usode.

Potovanje tržaških obč. svetnikov po FLRJ

Delavci, kmetje, zadružniki vabijo tržaške delavce v FLRJ

Povsod so tržaške goste navdušeno in pristrčno sprejeli - Danes potujejo občinski svetniki na Bled in v Bohinj, jutri pa se vrnejo v Trst

(Od našega poseb. dopisnika) BEOGRAD, 12. - Tržaški občinski svetovanci, ki so že več dni za obisku v Jugoslaviji kot gostje mestnih ljudskih odborov Ljubljane, Zagreba in Beograda, so na svoji poti obiskali razen Ljubljane, Zagreba in Beograda tudi Slavonija, Brod, Kragujevac, Novi Sad, Arandeljovac in druga mesta Jugoslavije. Obiskali so tudi nekatere kmetijske obdelovalne zadruge v Slavoniji, Sumadiji in Vojvodini. - Sinoci so na čast gostom pridrili na Avali pri Beogradu svečano večerjo, na kateri so bili navzoči tudi visoki funkcionari, med njimi tudi Risto Antulovic, minister za poljedelstvo, in podpredsednica izvršilnega odbora mestnega LO za Beograd tov. Zaga Jovanovic. Danes so občinski svetovanci položili vence na grob Ive Lole Ribarja na Kalmevdanu in obiskali ilegalno partijsko tiskarno iz časa narodnoosvobodilne borbe v Beogradu. Pri obisku v Vojvodini so v glavnem mestu Novem Sadu obiskali tovarno poljedelskih strojev «Pobeda». Bili so tudi v kmetijski obdelovalni zadrugi v Stari Pazovi. V tej zadrugi je vključeno 31 družin in večinoma članov so pripadniki slovaške narodne manjšine. Nocoj so imeli tržaški svetovanci sestane s člani izvršilnega odbora LO Beograda, nato pa p-slovinu večerjo. Na večerjo so bili povabljeni tudi udarniki iz beograjskih tovarn. Tržaški gostje so izredno pri-

IZJAVE MINISTRA MILENTIJA POPOVIČA

VAŽNOST NOVEGA POSOJILA V FLRJ ZA ZGRADITEV SOCIALIZMA V DRŽAVI

Inozemske delovne brigade v Zagrebu odobravajo stališče jugoslovanskega odbora za obrambo miru - Številne antifašistične žene vsega sveta obsojajo informbirojevske klevete - V Rimu je izšla prva številka glasila mladinskega društva za kulturne zveze z Jugoslavijo „Scintilla“

BEOGRAD, 12. - V zvezi z novim posojilom, ki so ga v Jugoslaviji pred kratkim razpisali, je finančni minister Milentija Popovič izjavil novinarjem, da bo to posojilo velike važnosti za zgraditev socializma v Jugoslaviji. Pripomnil je, da to posojilo ne bo veliko breme za prebivalstvo, ker predstavlja samo majhen del letnih dohodkov jugoslovanskih delavcev. Popovič je nato izjavil, da bo posojilo služilo predvsem za zgraditev objektov, ki jih določa petletni načrt, kar bo neposredno koristilo za jugoslovansko ljudstvo, kajti graditev socializma v Jugoslaviji je dosežila ono stopnjo razvoja, da je za nje prihodov. Letos je obiskalo Jugoslavijo veliko število antifašističnih žensk ZDA, Anglije, Francije, Italije, Norveške, Zahodne Nemčije in Belgije, ki so se na podlagi viškov, ki so jih dobile v Jugoslaviji, soglasno strinjale, da Jugoslavija gradi socializem in da v jugoslovanski stvarnosti ni sledi sivega tem, kar informbirojevski propagandisti obožujejo jugoslovanske narode in njih vodstvo. V želji, da obvestijo svet o Jugoslaviji, sta dve delegatki doma v svojih državah objavili celo vrsto člankov o Jugoslaviji in o delu jugoslovanskih žensk. Prav tako sta delegatki pridrili celo vrsto predavanj. Napredna francoska književnica Edit Thomas je po vrnitvi iz Jugoslavije med drugim objavila tudi enega v listu «France Libre», v katerem je napisala: «Hotela sem obiskati Jugoslavijo, ker sem se hotela prepričati, ali ima Informbiro prav, kar piše o Jugoslaviji. Toda odkrila nisem ne fašizma ne fasistov. Isto je napisala gospa Ingeborg Lyck v norveškem listu «Arbeider Bladet». Francoska javna delavka Agneza Humbert pripravlja knjigo o tem, kar je videla v Ju-

AKCIJA NEMŠKIH NAPREDNIH DELOVNIH MNOŽIC

Za resnično socialistično stranko neodvisno od ukazov z Vzhoda ali z Zahoda

Izšla je prva številka lista „Freie Tribune“, glasila iniciativnega odbora za ustanovitev neodvisne delavske stranke v Nemčiji

DUESSELDORF, 12. - Iniciativni odbor za ustanovitev neodvisne delavske stranke v Nemčiji, ki je bil izvoljen 23. julija na skupni konferenci komunistov, levih socialistov in predstavnikov drugih naprednih političnih skupin Zapadne Nemčije, je objavil prvo številko svojega glasila «Freie Tribune». Na čelu redakcije novega lista je bivši urednik glavnega glasila Komunistične partije Zapadne Nemčije «Freies Volk» in bivši član tajništva KPN Nemčije za pokrajino Severno Rensko-Westfalijo Josef Schappe, ki je bil izključen iz Partije, ker se v načelu ni strinjal z informbirojsko politiko partijskega vodstva. List prinaša v prvi številki uvodnik, v katerem se poudarja, da tradicionalni delavski stranki v Nemčiji - Komunistična partija in socialdemokratska stranka - danes nista več resnični predstavnik nemških delovnih množic, ker sta v službi enega ali drugega velikega korporata, katerih obstnek škoduje koristim širokih množic delovnih ljudi, ki žele mirno in napredno. Zato je nujno potrebno ustanoviti resnično socialistično stranko, docela neodvisno od ukazov bodisi z Vzhoda bodisi z Zahoda, in ki bi nadaljevala slavna tradicija nemškega delavskega giba nra. Zbiranje delovnih množic Nemčije v tako neodvisno, socialistično gibanje je naloga, ki si jo zadaje «Freie Tribune» in katero želi uresničiti s smelnim navajanjem prečihih poročil, ki teže delovne množice in z neprestanim poudarjanjem dejstev, da se lahko doseže boljša bodočnost delovnih množic in jamstvo za ohranitev miru samo z borbo za enotnost delavskih množic na vsem svetu, če pa z ustanavljanjem dveh sovražnih blokov. List objavlja gradivo s konferencie z dne 3. julija, ki je bila v Rätinuenu pri Duesseldorfu izvelič iz referata, ki ga je takrat imel Josef Schappe. Schappe je v svojem referatu dejal: «Enakopravnost komunističnih partij mora nujno biti poglavitna naloga slehernega marksista in ne morelo obstati. Tisto, česar si ni upal napisati niti tisti žisk, ki je glasilo odkritih fašističnih razbojnikov iz Ul. Cavana, so napisali v svojih glasilih ubijatelj španskega, ruskega in ukrajinskega ljudstva Davide Lajolo-Ullise, Fidia Gambetti in drugi v njihovem glasilu «L'UNITA». Mi smo namreč zanje «GENTE DA BASTO, DA BASTONE E DA GALERA», zaradi tega, ker smo bili vedno dosledni antifašistični borci, zaradi katerih je Benito Mussolini ustanovil tudi posebni tribunal ter nas sodil in obsodil tako - kot pravi celo ovrhov odvetniksi italijanski svet - da je predsednik sodišča prejel od Mussolinija direktne naloge o obsodbi. O fašističnem španskem dobrovolcu Ulliseju smo že precej govorili. Tudi o njegovem namestniku pri urevanju dnevnika «L'UNITA» je bilo na tem mestu govora preteklo nedeljo. Povedati smo, da je bil tudi Gambetti fašist, ki je takole pisal: «Fasche e Mussolini e l'ora-

Jugoslovansko-egiptska trgovinska pogodba

BEOGRAD, 12. - Dne 7. t. m. so podpisali trgovinsko pogodbo med Jugoslavijo in Egiptom za dobo enega leta. Jugoslavija bo izvažala dragocene les, cement, in razne kmetijske proizvode, tobak in koruzo. Egipt pa bo izvažal v Jugoslavijo bombaž, pirin, fosfate in drugo.

Anglija bo povečala poklicno vojsko

LONDON, 12. - Danes potrjujejo dobro obveščeni krogi v angleški prestolnici, da je baje večerja lada na svoji izredni seji načelno sprejela sklep, da se podaljša obvezna vojaška služba od 18 mesecev na dve leti. Kljub temu pa je po mnenju istih krogov glavni namen vlade ta, da bi predvsem povečala število poklicne vojske. Vlada laže meni, da bi edino le na ta način bilo mogoče naglo sestaviti divizije, katero bo Anglija prispevala k evropski obrambi, kakor to predvideva svetovni namestnik atlantskega pakta. Poročila iz teh krogov pravijo, da bi leta 1951 moralo biti pripravljeno 36 evropskih divizij. Na koncu prihodnjega leta bi morala Anglija dati na razpolago šest izvezbanih in opremljenih divizij, od teh dve oklopi ter pranje letalskih sil. Ko bi bil načrt zahodne obrambe popolnoma izveden, bi bi morala Anglija imeti 12 divizij. Da bi hitreje sestavili divizije, misli angleška vlada povečati plače castnikom in vojakom.

Jugoslavija razstavlja v Chicagu

CHICAGO, 12. - Na mednarodnem vselevsem v Chicagu razstavlja Jugoslavija v 10 paviljoni, v katerih prikazuje proizvodnjo Jugoslovanske rudarske in kmetijske industrije, usnje, zdravila, železo, vino in kovine. Obiskovalci kažejo veliko zanimanje za jugoslovanske paviljone.

Eritreja v federaciji z Etiopijo?

LAKE SUCCESS, 12. - Iz obveščeni krogov je informacijska agencija «United Press» zvedela, da so vse prizadete stranke sprejele načelno tezo federacije med Eritrejo in Etiopijo pod cesarjem Haile Selassijem.

Podpogaj po Ukrajini in Rusiji

«ANTILE». Članek je izšel leta 1939 v «18. letu fašistične dobe» v posebni številki revije «ANTIEUROPA» - RASSEGNA UNIVERSALE DEL FASCISMO. Eto nekaj vrstic iz Gambettijevega fašističnega umotvora. Ze podnaslov članka je zanimivo: «Melanholikom. Ki govorijo sleh - ne preostane nič drugega kot potrpežljivo počakati, da tisti, ki se nosejo ukloniti umrejo naravne smrti. V besedilu pa beremo med drugim: «Melanholiki, ki govorijo aleis so še številni, posebno med starejšimi ljudmi. «Eiis» bo ostal nepremagan v brez-

Popoljanja za sestavo vlade v Belgiji

BRUSELJ, 12. - Princ Balduino je danes imel z večerjo razgovor z min. predsednikom Duvieuxartom. Balduino je bil hotel še enkrat sestati z njim, potem ko je minister Segers odklonil mandat za sestavo nove vlade. Balduino bo jutri nadaljeval s pogajani s političnimi osebnostmi. Segers je odklonil mandat iz osebnih razlogov. Sedaj go je hrup okrog kralja Leopolda povelj, so demobilizirali rezerviste, ki so bili poklicani pod orožje v zvezi s političnimi dogodki. Tudi belgijske čete, ki so prišle iz Nemčije, so spet odposlali na zasledbeno področje. Nocoj je eksplodirala bomba na sedežu komunistične partije pri južni žel. postaji v Bruslju. Pektinski streli so postavili na okno sedeža. Eksplozija je povzročila požar, katerega pa je k sreči takoj pogasil čuvaj. Pok je bil precej močan, tako da so bile razbite vse šipe na področju 50 m na okrog.

Bruselj, 12. - Princ Balduino je danes imel z večerjo razgovor z min. predsednikom Duvieuxartom.

Bruselj, 12. - Princ Balduino je danes imel z večerjo razgovor z min. predsednikom Duvieuxartom.

Bruselj, 12. - Princ Balduino je danes imel z večerjo razgovor z min. predsednikom Duvieuxartom.

Bruselj, 12. - Princ Balduino je danes imel z večerjo razgovor z min. predsednikom Duvieuxartom.

Bruselj, 12. - Princ Balduino je danes imel z večerjo razgovor z min. predsednikom Duvieuxartom.

Bruselj, 12. - Princ Balduino je danes imel z večerjo razgovor z min. predsednikom Duvieuxartom.

Bruselj, 12. - Princ Balduino je danes imel z večerjo razgovor z min. predsednikom Duvieuxartom.

Bruselj, 12. - Princ Balduino je danes imel z večerjo razgovor z min. predsednikom Duvieuxartom.

Bruselj, 12. - Princ Balduino je danes imel z večerjo razgovor z min. predsednikom Duvieuxartom.

Bruselj, 12. - Princ Balduino je danes imel z večerjo razgovor z min. predsednikom Duvieuxartom.

Bruselj, 12. - Princ Balduino je danes imel z večerjo razgovor z min. predsednikom Duvieuxartom.

Bruselj, 12. - Princ Balduino je danes imel z večerjo razgovor z min. predsednikom Duvieuxartom.

Bruselj, 12. - Princ Balduino je danes imel z večerjo razgovor z min. predsednikom Duvieuxartom.

Bruselj, 12. - Princ Balduino je danes imel z večerjo razgovor z min. predsednikom Duvieuxartom.

Bruselj, 12. - Princ Balduino je danes imel z večerjo razgovor z min. predsednikom Duvieuxartom.

Bruselj, 12. - Princ Balduino je danes imel z večerjo razgovor z min. predsednikom Duvieuxartom.

Bruselj, 12. - Princ Balduino je danes imel z večerjo razgovor z min. predsednikom Duvieuxartom.

Bruselj, 12. - Princ Balduino je danes imel z večerjo razgovor z min. predsednikom Duvieuxartom.

Kao nas zmerja z «gente da galera»

Nedeljsko branje za tržaške kominformiste o tem, kar so pisali in delali s kominformizmom zakrinkani fašistični razbojniki milanskega dnevnika «l'Unità»

«L'UNITA» Fidia Gambetti. To svojo knjigo zaključuje Gambetti z besedami: «Chi fra noi ritornerà (namreč z ruske fronte) abbia fede e volontà per coloro che cadranno sul campo guardando in alto il nemico». Po slovniku: «Kdor izmed nas se bo vrnil, nista ima vero in voljo tudi za tiste, ki bodo padli na bojnem polju in gledali v celo sovražnikom». Fašist Fidia Gambetti se je vrnil in kakov vidimo se drži svojega poziva iz leta 1942. On ima pred seboj še vedno istega sovražnika kot takrat - nas antifašiste in nas gleda v čelo ter nas zmerja prav tako kot takrat, ko je klat in

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

Podružnica uredništva in uprave Primorskega dnevnika v Gorici - Ul. Silvio Pellico 1111. nadst. - Telefon 11-32

Križarska vojska šandreškega župnika Tudi ta pot pelje preko Rima

Domači dušni pastir Artur Zaletič je napisal poslanico svojim župljanom, ga poslav v tisk in razposlal. Kakor pravi, ga je napisal iz velike skrbi za zveličanje duš, ki mu jih je božja previdnost izročila v varstvo šandreškim vernikom pa se motno domneva, da je prišla ta ...

nizacija, v katero ne spada, kdor hoče ostati zvest geslu «Bog in narod!» Razumljivo, pravi nadalje gospod Artur Zaletič, «da vaše glasilo ne sme biti odsej ne »Sočas« in ne »Primorski dnevnik«, temveč »Katoliški glas«, na katerega naj bi se naročila sleherna naša katoliška družina.

Le tako je po mnenju šandreškega župnika mogoče ostati zvest geslu «Bog in narod». Prebrinarji »Katoliški glas«, ki se doslej na enkrat ni reno zavzel za koristi slovenskega naroda, marveč se trudi s svojim pisanjem v povsem nasprotni smeri, da bi Slovence kot pošlušnik služinčad pripeljal v hišo italijanskih kardinalov in italijanskih škofov.

Rojstva, SMRTI IN POROKE V goriški mestni občini je bilo od 6. do 12. avgusta t. l. 15 rojstev, 8 primerov smrti, 13 vknjiženih porok in 1 poroka. Rojstva: Aruta Salvatore, Maraston Loredana, Chervonaj Klavdij, Furlan Robert, Gusto Virginij, Gulin Robert, Feresin Giankarel, Ferrogia Mariza, Zorn Lucijan, Goding Pavel, Del Vento Mihaela, Piemonti Lucijan, Paolotti Kataržna, Zavadlav Edvard, Zigon Sonja.

Prefektov odlok in poslovanje trgovin

Na predlog Pokrajinske zveze trgovcev, delavskih sindikalnih organizacij, Zbornice za trgovino, industrijo in poljedelstvo ter županov zainteresiranih občin, je goriški prefekt na podlagi zakona z dne 18.6.1932 št. 973 in 22.2.1934 št. 370 ter na podlagi lastnega dekreta 19.681-III z dne 12.9.1949 odredil:

Iz Slovenske Benečije

TEŽO JE DELO V SLOVENSKI BENEČIJI IN NI LAHKO PRESKRBITI DOVOLJ KRME ZA ŽIVINO. MOSKI ODIDEJO PO VEČINI NA DELO DRUGAM IN DOMA MORAJO OPRAVITI VEČINO DELA ZENSKE.

Neroden korak

Včeraj popoldne je po slovesnosti svojega stanovanja padel 65-letni Anton Crotat iz Ul. Cappella 25. Pri padcu se je ranil v glavo in v praz, Zate je moral v bolnišnico Brigata Pavia, kjer se bo moral zdraviti dva tedna.

Več lastne pobude sindikalnih podružnic pri prostovoljnem delu

Okrajni odbor enotnih sindikatov odnesno okrajni odbor Fronte, ki organizirata na raznih objektih prostovoljno delo, imata točen pregled, v koliko se člani sindikalnih podružnic in krajevnih organizacij Fronte udeležujejo tega prostovoljnega dela. Iz statističnih podatkov vidimo, kako prispeva ravno delavski razred na tisoče in tisoče delovnih ur za izvedbo enoletnega plana in s tem za čimprejšnjo izgradnjo socializma pri nas.

ISTRSKI KINODNEVNIK

Podružnica uredništva Primorskega dnevnika v Kopru - Ul. Cesare Battisti 2 - Telefon 70

Delovna brigada bivših borcev in aktivistov na tridnevnem taborjenju na rižanski cesti

Odgovorili so stoodstotno na poziv Ljudske fronte

Treba je videti moč mišice in odličnost volje 700 bivših borcev, aktivistov in zavednih ljudi, ki so odgovorili na poziv Ljudske fronte: Niso samo imeli željo, da se pridružijo delovni brigadi, ampak tudi željo, da se pridružijo delovni brigadi, ki je bila ustanovljena v Trstu, druga v Sv. Nikolaju, tretja v Rižani, te objame vzhajajo, da se tu gradi nekaj zelo velikega.

Prvi dan je bilo zaradi velikega števila udeležencev celo premalo orodja. Vendar je bil uspeh delovne brigade za popravilo orodja. Na večerem posvetovanju o delu za naslednji dan so sestavili dve resoluciji in ju poslali štabu brigade. V resolucijah pravilo med drugim: «V imenu borcev in aktivistov, ki so se odzvali tridnevnomu taborjenju na rižanski cesti, vam pošiljamo delovne pozdrave z željo, da nas vaše skupna misel: izgraditi čimprej delovno silo, veku boljše življenje - socializem.»

TI SO SE ZBRALI H KOSILU.

Kot na velikanskem mavrišču

Kdor ni bil v teh dneh paše vročine na tej cesti, ne more verjeti v moč in odločnost novih ljudi, ki jih je zgradila vojvna borba z vsemi velikimi težavami in ovirami. Takoj ko zavijete na desno na tistem znanim križišču, kjer pelje ena pot v Trst, druga v Sv. Nikolaju, tretja proti Rižani, te objame vzhajajo, da se tu gradi nekaj zelo velikega.

Nad 700 zavednih borcev in aktivistov na delu

Več kot 700 na govorništvo vseh naših največjih objektov dela je cesta po Rižanski cesti. Po tej cesti čutimo povezavo s Slovenijo, zato je potrebno, da se čimprej odpre za delni promet. Ljudje so odgovorili na poziv Ljudske fronte: Niso samo imeli željo, da se pridružijo delovni brigadi, ampak tudi željo, da se pridružijo delovni brigadi, ki je bila ustanovljena v Trstu, druga v Sv. Nikolaju, tretja v Rižani, te objame vzhajajo, da se tu gradi nekaj zelo velikega.

DELO PRI LOMLJENJU KAMENJA NI LAHKO.

DRAMSKA DRUŽINA PROSVETNEGA DRUŠTVA NA OPCINAH

bo gostovala danes v Portorožu Na letnem odru kluba Jugoslovanske armije. Pričetek ob 20.30. Upriporili bodo Petrovičovo komedijo v treh dejanjih

„VOZEL“ VABLJENI VSI!

boš pa imela kdaj kaj povedati, pojdi ponoči - saj te ni strah; dekleta, ki je mene ljubila, ne sme biti strah neumnih noči - pojdi ponoči na vrh Slemenca in tam, kjer dva stara, visoko okleščena bora sama stojita, napravljena bo grmada suhljad. Rado se bo ugallo. Ugi in pri ognju po-akaj. Tiste- mu smes vse povedati, ki me k tebi prišel in prvo besedo: «Nande» rekel. Ne boj se ga, če bo grd. Nimmaj lepo se, ali bojm se, da boš silala skoro se preveč. Ne pozabi, kar sem ti rekel, ne pozabi, kar si mi objubila. Le ti mi moreš pomagati, nadaljuje on. «Ali kaj ti je? Kam si namenjen?» «Proč, ali tebe moram kmalu spet videti, ves? Cui? Zvečer, kadar se mirak naredi, pogled vsaki gorak v hosto pod ono sprejdnjo staro smreko. Kadar tam vidis iskre kresati precej, ko se je kresati naredil, tačas mi pridi naproti do sredi steze, če hočeš z menoj govoriti, Če

Tekmovanje med bataljoni

Bataljon iz Smarj in okolice, ki šteje 180 borcev in aktivistov, je napovedal tekovanje vsem ostalim bataljonom. Nekaj navdušenih mladincev je pri prevažanju malih ročnih vagončkov pokazalo skoro preveč drznosti. Pustili so, da je vagonček brez po tira brez zavore, kar je povzročilo trčenje več voz. Komandant brigade je takoj dal navodila, kako je treba razumno in previdno ravnati. Pri zlaganju kamena sva dobila 61letnega tov. Ludvika Perošo.

Edilitova delavnica cementnih izdelkov oskrbuje vse okrožje

Ob sedanjih visoki gradbeni delavnosti se pojavlja stalna potreba po raznih izdelkih, brez katerih gradbeni industrija, ki hoče nagniti svojega naročila, ne more skoro obstajati. To velja zlasti pri nas v Istrski okrožju, kjer moramo zaradi pomanjkanja delovne sile, posebno pa zaradi pomanjkanja kvalificiranih delavcev izkoristiti vsako delovno uro v korist hitrejšega gradnje. Iz teh vidikov in razgovorov je gradbeno podjetje Edilit v Kopru organiziralo poseben oddelk za izdelavo cementnih izdelkov, ki jih v veliki meri

rab Edilit sam, pravtako pa tudi ostala gradbena podjetja, zadržaje, ustanove, zasebniki itd. S tem je napravil Edilit precejšen korak naprej v lastno korist in v korist skupnosti.

Omenjena delavnica je urejena ob morju pred javnim kopaliscem, kjer ima obsežen prostor, na katerem je postavljeno nekaj lop. Tu so nameščena deloma skladišča, deloma posebne delavnice, na dvorišču pa vidimo velike kope gruča in peska, ki so osnovne in najpotrebnejše surovine tega podjetja.

Vodja delavnice mi je v kratkih in jasnih besedah pojasnil, da je trenutno zaposlenih 8 strokovnih delavcev za terane in cementne izdelke, 4 pa za izdelavo cementnih tramov ali kakor jih splošno imenujemo tukaški gradbeni »traveti« varge. Delo omenjenih strokovnih delavcev je precej raznovrstno. Tako napravljajo poleg že omenjenih cementnih tramov še terana tla (paviment), terazije, okenske cementne okvirje, umivalnice in lišaje, stranišča, stopnice in še nekatere druge izdelke. To so važne pridobitve modernega gradbenega načina, ki stremi za tem da prihrani na času in gradivu. Medtem ko je bila preje navada, da so zidarji s pomočjo gradbenih delavcev izdelali lesene opaže za zgradbo okenjske nadižke ali opornike, nam sedaj pripravijo graditelji že vnaprej takšne kose iz cementa, ki jih med delom stavbe enostavno vložijo. Ta postopek gradnje prihrani vsakokratno zamudo časa, ki je potrebna za nastavo lesenega opaže zaradi uplavljanja betona, itd. Z izdelavo teh predmetov prihranimo tudi mnogo pri izdatkih za devize. Tako smo izdajali preje za podobne izdelke, ki se zaradi posebnih težkoč izvajajo v reži; urejeno na sistem norm. Vsi delavci delajo precejšnjo delovnega človeka ter prekažajo določene norme. Naši delavci tovarni delajo skoro neopaženo vendar je njihovo delo za našo skupnost, za izvedbo našega anoletnega gradbenega plana posebno važno. Edilit pa je v zveledo te delavnice odpomogel, veliki stvarni potrebi cementnih izdelkov.

ROKOVNJAČI ZGODOVINSKI ROMAN

16. Stroko, ogorelo lice mu je bilo med tem bolj zardelo, ozel pa so se mu svetle volve prve solize, katere je hladica videla v očeh ljubljenega moža, in to jo je ommamilo. Objela ga je in poljubila ter prosila: «Nande, ti moj ljubli, ne jokaj, ne, o, jaz tega ne morem videti, in jokati je začela sama. «Povej mi, kaj ti je, kaj naj storim. Vse storim, kar rečeš, vse, in grem s teboj, kamor rečeš.» «Res pojdeš?» «Res!» odgovori deklica brez misli. Razumela ga ni mnogo več nego toliko, da je narečeno, da ga nekaj tare, in to mu je hotela olaj-

